

And let us fine the buyer

ונקנסיה ללוקח -

Overview

The גמרא understood from שמואל that if the seller of the טמאה is present, we punish the seller and the sale is voided.¹ The גמרא asks let us fine the buyer; why are we fining the seller. תוספות explains what fine should we give the buyer (and why that is advantageous).

פירוש² שיאכל כנגדו בירושלים ולא יתבטל -

The explanation of the question ללוקח ונקנסיה is that the לוקח should eat in ירושלים an amount corresponding to the value of the מע"ש, but the sale should not be voided –

comments: תוספות

ולפירוש רבי מאיר³ פריך שפיר שהמעות שביד המוכר יוצאין לחולין על ידי הלוקח⁴ -

Now according to the view of ר"מ the גמרא correctly asks, let us fine the buyer that he should eat in ירושלים כנגדן, so that the מעות מע"ש, which were in the seller's possession will go out to become חולין through the לוקח redeeming them by eating in ירושלים -

אבל לפירוש רבינו יצחק בן אברהם קשה מאי פריך -

However according to the view of the ריב"א that we cannot be מחלל on something which is not ברשותו, what is the גמרא asking, ולקנסיה ללוקח, what advantage is there in fining the לוקח -

אדרבה מוטב לקנוס המוכר להוציא איסור מידו מלקנוס הלוקח וישאר האיסור ביד המוכר -

On the contrary it is better to fine the מוכר (by nullifying the sale) in order to remove the איסור מע"ש from his possession, rather than to fine the לוקח to eat in ירושלים, but the מעות מע"ש will remain in the seller's possession - כלומר המעות שלא נתחללו ושמה יאכלם חוץ לירושלים דכסבור נתחללו⁵ -

¹ See previous תוס' ד"ה הא.

² (ריב"א according to the פי' perhaps the לוקח) to be placed on the קנס is seemingly negating some other קנס.

³ In a previous תוס' on מתקין נו, ד"ה מתקין there is a dispute whether one can be מחלל מעות מע"ש which are not ברשותו on other מעות (or food). The מאיר ה"ר maintains you can (because it is a זכות, for the one who is holding the מע"ש), while the ריב"א maintains that you cannot since it is ברשותו.

⁴ We are obligating the לוקח to set aside money and say that this money should be מחלל the מע"ש money which the מוכר had, so the מעות מע"ש become חולין (which the לוקח can do according to ר"מ [see footnote # 2]). The לוקח will then spend this money in ירושלים. In this scenario the לוקח is being fined (for buying a טמאה with מע"ש), and there is no concern that the מוכר may eat the מעות מע"ש חוץ לירושלים, since the לוקח is מחלל them.

⁵ Indeed we may have punished the buyer (for buying a טמאה with מע"ש) by having him eat בירושלים, however we have not addressed the issue of the מוכר spending the מע"ש money לירושלים, since they cannot be

Meaning the money whose קדושת מע"ש was not transferred, so there is the concern that perhaps the מוכר will spend this מעות מע"ש out of ירושלים, for the מוכר assumes that these monies were נתחלל, by the לוקח who is eating בירושלים! However if יחזרו דמים מעות מע"ש this problem will be resolved for everyone will know that the לוקח has the מעות מע"ש.

answers: תוספות

ויש לומר דלדידיה הכי פריך וליקנסיה ללוקח שילך לבית המוכר -

And one can say; that according to the ריב"א this is the question, 'and let us fine the לוקח that he should go to the seller's house -

ויאמר לו המעות שהן קדושין בידך תהא קדושתן על אלו' ואז יצאו לחולין:

And say to the מוכר; "the holy מע"ש money which is in your possession, their קדושה should be transferred on these monies", and then the מע"ש money which was by the מוכר will be יוצא לחולין according to everyone.

Summary

When we assumed that we should fine the לוקח to be אוכל כנגדן בירושלים, we also need to be assured that the money which is ביד המוכר become חולין (through the כנגדן) יאכל כנגדן (according to the ר"מ, or) by (according to the ריב"א) the לוקח physically going to the מוכר and being מחלל the money there.

Thinking it over

Why can we not say that according to the ריב"א, the לוקח cannot be מחלל the מעות מע"ש only when the מוכר fled, for then the מעות מע"ש is not ברשות הלוקח; however if the מוכר is here and he will follow the ruling of the חכמים, perhaps the מעות מע"ש which he is holding is merely a פקדון on behalf of the לוקח,⁷ so the לוקח can be מחלל these מעות מע"ש for (since they are a פקדון) they are considered ברשותו and there is no need for the לוקח to go to the בית המוכר to be מחלל the מעות מע"ש!⁸

redeemed by the לוקח (according to the ריב"א, for they are not ברשות הלוקח). However, the מוכר may well assume that they were מתחלל, especially since he knows that the לוקח is אוכל כנגדן, so he will spend it לירושלים.

⁶ The לוקח will obviously need to spend his money in ירושלים.

⁷ [Since the sale was illegal (and we say למקומם) (יחזרו דמים).]

⁸ See # 13. אוצר מפרשי התלמוד.